

13:44

<http://www.gorenjskiglas.si/article/20191223/C/191...>

1 / 2

S pomočjo njegovih žensk in prijateljev v slabih dveh urah spoznamo nekoliko drugačnega Prešerna. / Foto: Nada Žgank

Prešeren je naš človek

Besedilo: Igor Kavčič

Kategorija: [Kultura](#) / ponedeljek, 23. december 2019 / 13:41

Pretekli konec tedna so v **Prešernovem gledališču** premierno uprizorili predstavo Dr. Prešeren avtorice besedila in režiserke Nede R. Bric. Okoliščine, v katerih je živel, nam ponujajo drugačen pogled na pesnika.

V predstavi France Prešeren postane človek iz mesa in krvi, a se vendarle loči od običajnih ljudi – ker je genij.

Kranj – V petek in soboto so v **Prešernovem gledališču** dvakrat premierno in hkrati tudi krstno uprizorili gledališko igro s preprostim naslovom Dr. Prešeren. Po slabih dveh urah druženja s Prešernom, toliko bolj z v njegovem življenju izstopajočimi ženskami in prijatelji ter s tem tudi vdihavanjem splošnega vzdušja tistega časa, spoznamo, da je pravzaprav že naslov predstave najboljši namig, da gre preprosto za pripoved o pesnikovem življenju, njegovem bitju in žitju, vrhuncem in padcem, o pesniškem nebu in hkrati trdnih zemeljskih tleh genialnega človeka v nekem času in prostoru.

Zgodba o Prešernu

Pojdimo na začetek. Besedilo je po naročilu za gledališče, letos beležimo 170. obletnico Prešernove smrti, drugo leto 220. obletnico

13:44

<http://www.gorenjskiglas.si/article/20191223/C/191...>

2 / 2

njegovega rojstva, izpisala Neda R. Bric – doslej v tovrstnih projektih že nekajkrat dokazana odlična bralka zgodovine naroda in raziskovalka življenja pomembnih osebnosti, katerih delo jih v slovenskem prostoru, če ne širše, dela za nesmrtno. Zgodbo o Prešernu, v predstavi razdeljeno na pet delov, dramatičarka začne z vprašanjem, ali ob tisočih in tisočih zapisanih straneh o njem danes tudi zares vemo, kdo in kakšen je bil človek, ki smo ga Slovenci postavili za pesnika vseh pesnikov. Že v uvodni sceni se namreč na odru pojavijo tako rekoč vsi liki, s katerimi se bomo srečevali v predstavi: oba Prešerna, mlajši in starejši, njegova prijatelja Andrej Smole in Matija Čop ter ženske iz njegovega življenja – ob Juliji Primic še njegova mati Mina, sestra Katra in Lenka, mati njegovih otrok Ana Jelovšek ter njuna hči Ernestina Jelovšek. Prav slednja nam ob svoji sicer idealizirani podobi očeta največkrat govori o nekem drugačnem Prešernu.

France skozi ženske oči

V naslednjih delih se dogajanje na odru sicer neopazno seli enkrat za mizo gostilne, kjer se pogovarjajo mladi ljubitelji pisane in govorjene besede – svobodomiselni Prešeren, razposajeni Smole in vselej pred oblastjo zadržani Matija Čop, drugič na domačijo Prešernovih v Vrbo, kjer marsikatero skrivnost o bratu publiko razkrijeta njegovi sestri Katra in Lenka, ali tretjič k Jelovškovima materi in hčeri, ki od moža in očeta nimata ravno veliko. Besedilo Neda R. Bric črpa iz Ernestininega zapisa in vrstic, zapisanih po sestri Katri, hkrati pa zgodbo vselej na pravem mestu prepleta s Prešernovo poezijo. Del predstave seveda pripada Juliji, za katero lahko rečemo, glede na to, da za seboj ni pustila ničesar zapisanega, da je še najbolj avtoričina. Le kako se je počutila 17-letnica, ko ji je s pesmijo v časopisu dvoril polovico starejši možki? Dogodki si sicer ne sledijo kronološko, ampak se nizajo glede na posamezne situacije in dogodke v pesnikovem življenju. Zadnji, peti del predstave nas popelje v Prešernov Kranj.

Vsi pesnikovi ljudje

Igra je sicer izrazito ansambelska, hkrati pa pri oblikovanju posameznih likov igralcem ponuja dovolj ustvarjalne širine. Kot Katra (igra tudi lika Julijine in Anine matere) nas navduši **Darja Reichman**, ki je še posebno dobro posnela gorenjsko narečje, izvrstna sta **Miha Rodman** kot Matija Čop in **Aljoša Ternovšek** kot Andrej Smole, ki v odrsko vzdušje prinašata tudi nekaj mladostniške prešernosti. Iskriv in poln entuziazma je kot mladi Prešeren **Blaž Setnikar**, nesrečen in zamorjen je **Peter Musevski** kot starejši Prešeren. V vlogi Julije je kot gostja prepričljiva Lara Fortuna (v alternaciji z Natašo Keser). Žensko ekipo lepo dopolnjujeta hči in mati Jelovšek, Ernestino igra **Vesna Slapar**. Ano pa **Vesna Pernarčič**, ki jo spremljamo tudi v liku pesnikove sestre Lenke. V spominu nedvomno ostaja scena s pesnikovima sestrama Lenko (ki jo prav tako igra Pernarčičeva) in Katro, ki modrujeta o značajskih potezah svojega brata.

Mogoče nas deli predstave, ki govorijo o duhovnem dojemanju ljubezni in so bolj poetični, odnesejo nad siceršnjo zgodbo, ampak tudi to je Prešeren. Aktualna Prešernova nagrajenka Bjanka Adžić Ursulov kostumsko nadgrajuje predstavo. Kostumi so verni slikam in fotografijam akterjev, torej avtentični, hkrati pa ne pretirano poudarjeni. Scenograf Branko Hojnik je dogajanje postavil v meščansko stanovanje 19. stoletja. Imamo občutek, da je soba Prešernove hiše, ki stoji nekaj sto metrov više po ulici, prenesena v gledališče.

Ob asistenci dramaturga Roka Andresa nam Neda R. Bric predstavlja dr. Franceta Prešerna drugače, kot smo bili doslej vajeni, kar pa ne pomeni, da predstava ni korektna – nasprotno avtorica še enkrat znova dokazuje svojo raziskovalno moč in predvsem kako zbrano in zapisano prenesti v odrski jezik.

Potem ko ob koncu predstave sobo in Prešerna s pregrado, ki varuje eksponate pred obiskovalci, nekako postavi nazaj v muzej, pa nas nekako na tihem razveseli misel, da je bil Prešeren tak, kot smo mi, z vsemi dobrimi lastnostmi in slabostmi. Od nas običajnih ga loči zgolj to, da je bil genij. Sicer pa je naš človek.